

METODIKA PRO UČITELE

VÝUKOVÁ HODINA	HOLOKAUST JAKO JEDNO Z NEJVĚTŠÍCH PORUŠENÍ LIDSKÝCH PRÁV
VZDĚLÁVACÍ OBLAST	Člověk a společnost
KLÍČOVÉ KOMPETENCE	Kompetence k učení, k řešení problémů, sociální, interpersonální a komunikativní kompetence
ČAS	1 až 2 vyučovací hodiny (dle intenzity programu a využití rozšiřujících aktivit)
CÍLE HODINY	Žák: 1. Na základě konkrétního příběhu popíše, jaká lidská práva byla porušována v průběhu druhé světové války, a porovná své zjištění s Úmluvou o dětských právech. 2. Popíše hlavní mezníky v historii židovského národa (před, během a po 2. světové válce). 3. Identifikuje práva, která jsou pro něj v životě důležitá.
POMŮCKY	Pracovní listy, barevné pastelky pro každého žáka (dle úkolu č. 2), vytištěné články z oholokaustu.prozakladky.cz. Hodinu je možné obohatit o ukázky starých fotografií (dobrým zdrojem i pro jiná témata je například projekt Krajina za školou – www.krajinazaskolou.cz).

○ Evokace

- 1. Moje práva.** Nechte žáky vypracovat úkol č. 1 v pracovních listech. Na vypracování jim nechte zhruba 4. minuty. Poté na tabuli zapisujte, co žáky napadlo (dobrovolníci přečtou práva ze svého seznamu). Žáci si dopisují do svého seznamu, pokud je to, co vymyslel jejich spolužák, pro ně také důležité. V této fázi úkol nehodnoťte, vraťte se k němu na konci hodiny. Práva mohou žáci pojmut obecně (právo na vzdělání, právo žít) i velmi konkrétně (právo mít zvíře, vlastnit mp3 přehrávač atd.), vše je přijatelné. K této části se vrátíme v závěrečné reflexi.

○ Uvědomění – práce s textem

- 2. Deník.** Nechte žáky samostatně si přečíst příběh jedenáctileté Evy. Po přečtení mají za úkol barevně vyznačit ty části textu, ve kterých dochází k porušování práv dítěte (vybraná práva pocházejí z Úmluvy o právech dítěte). Poté zadejte žákům, ať zkonfrontují své názory a svůj výstup se sousedem. Pokud máte více času, můžete navázat diskusí – co žáky nejvíce překvapilo, co se jim na textu zdá nejzásadnější. Mohou také srovnat život dnešní jedenáctileté dívky s tím, jaký je v textu popisován, případně se můžete věnovat Úmluvě o právech dítěte.

○ Uvědomění – skládkankové učení

- 3. Holokaust.** Vytiskněte si texty o holokaustu (na adrese oholokaustu.prozakladky.cz) – stačí jednou.

Rozdělte žáky do 5 skupin po 5–6 členech tak, aby byly vyrovnané.

- Rozdejte každé skupině jeden z textů. Každá skupina má za úkol přečíst text a diskutovat nad tím, jak pochopila jeho význam. Každý si z něj po společné domluvě s ostatními udělá výpisky do svého pracovního listu. Přesné instrukce jsou popsány v pracovním listě.
- Studenti pak vytvoří nové skupiny, ve kterých jsou zástupci všech původních skupin (viz pracovní list). Každý z nich stručně řekne ostatním, co se ve své původní skupině dozvěděl. Žáci si do pracovního listu zapisují poznatky z ostatních skupin a získávají tak celkový přehled o holokaustu. I v tomto případě dbejte na to, aby nově vzniklé skupiny byly vyrovnané.

TIP:

Možné rozšíření: Skupina má za úkol nakreslit časovou osu, na ni zapsat nejdůležitější mezníky v historii Židů a následně tuto časovou osu prezentovat zbytku třídy. V případě potřeby můžete prezentace žáků okomentovat a doplnit.

Reflexe

4. **Nejdůležitější práva.** Zadejte, ať žáci na základě svých výpisků z bodu 1, 2 a 3 samostatně pojmenují a napíšou pět práv, která pro ně mají největší hodnotu. Poté vyzvěte jednotlivce a zapisujte jejich návrhy na tabuli. Nechte je návrhy okomentovat. Žáci mohou na základě podnětů od spolužáků upravovat svůj seznam.
5. **Přání.** Na závěr žáci mohou napsat alespoň dvě přání (sobě, své rodině, své zemi, světu – podle toho, co jim bude nejbližší). Přání by měla reflektovat to, co se v hodině dozvěděli a co pokládají za zásadní. Vyzvěte dobrovolníky, ať se o svá přání podělí s ostatními.

8 min.

7 min.

V případě nedostatku času možno vynechat nebo zadat jako součást domácího úkolu – po splnění úkolu číslo 6 Šrám na duši.

6. **Domácí úkol – Šrám na duši.** Za domácí úkol budou žáci pracovat s projektem holešovské školy nazvaným „Šrám na duši“. Jejich vrstevníci zdokumentovali zmizelou židovskou obec v Holešově a sepsali hlavní mezníky v jejím vývoji. Projekt obsahuje řadu fotodvojic – „prolínaček tehdy a dnes“ i autentickou výpověď se vzpomínkou obyvatelky Holešova na židovskou spolužačku. Tento vizuálně poutavý materiál umožňuje hledat příčiny i důsledky historických událostí, poskytuje výborný podklad pro diskusi i inspiraci pro vlastní obdobné projekty.

Úkolem žáků je napsat, proč se projekt jmenuje „Šrám na duši“, v potaz by měli vzít 3 různé pohledy:

A/ židovského národa a jeho historie

B/ židovské kultury

C/ osobní (jednotlivce)

Žáci mohou vycházet z projektu holešovské školy, ale také z poznatků z hodiny.

V další hodině s nimi na toto téma diskutujte (např. žáci se mohou rozdělit do skupin, připravit prezentaci daného pohledu a poté ho prezentovat zbytku třídy).

na zadání
1 min.

na řešení
lekcce 15 min.

Zaujal Vás tento projekt? Zrealizujte vlastní Krajinu za školou! Více na www.krajinazaskolou.cz.

Centre
for Modern
Education

